

Crònica de cine

Algunes estrenes de l'estiu

Martí Martorell

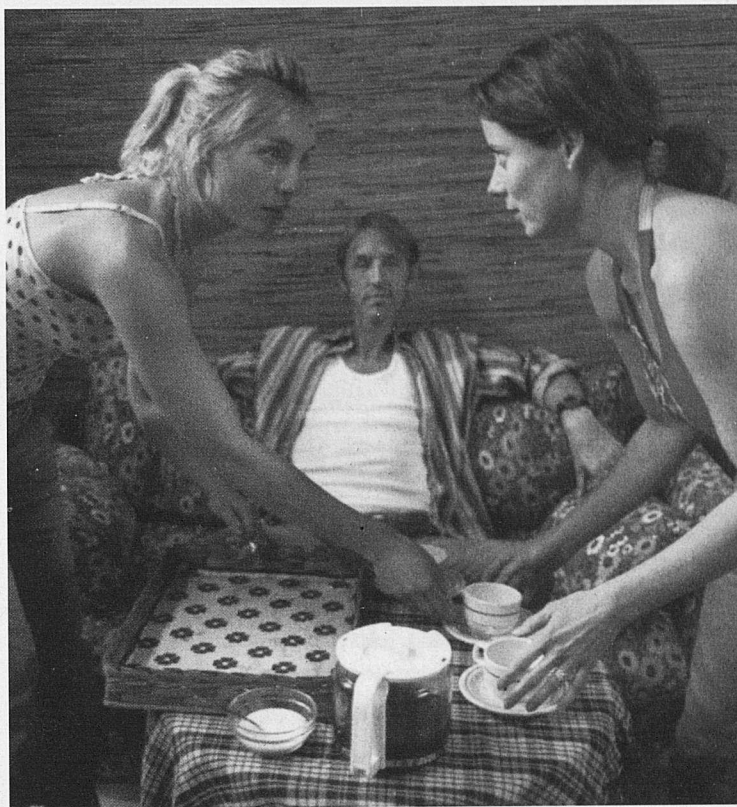
L'estiu del 2006 s'ha diferenciat de les mateixes temporades anteriors perquè han coincidit a les sales més pel·lícules interessants que en anys anteriors. Esperem, doncs, que aquesta tònica també sigui present l'estiu que ve i següents.

Les dues pel·lícules que han excel·lit són considerades per la major part de públic com "de gènere de terror", en el sentit més pejoratiu del terme: *The Hill Have Eyes* (*Las colinas tienen ojos*) d'Alexandre Aja, i *Silent Hill*, de Christophe Gans. La primera és la revisió de la pel·lícula homònima dirigida el 1977 i la segona és la versió d'un dels videojocs més cinematogràfics creats a hores d'ara. El fet de poder-les encasellar en un gènere concret i haver-se estrenat en temporada d'estiu segurament els ha restat possibilitats de visionar-les així com toca. *The Hill Have Eyes* té la virtut de superar la versió original i, darrere una excel·lent pel·lícula de terror, hi ha una lectura contra l'imperialisme nord-americà (què és, sinó, la broma d'usar una bandereta dels Estats Units com a arma de guerra?) que li dona un aire fresc i interessant. D'altra banda, *Silent Hill* no té l'esperit transgressor de l'anterior, però sí que sap recrear situacions i ambients terrorífics allunyats dels models asiàtics omnipresents en aquestes produccions avui dia i que s'acosten molt més a l'estil del David Fincher d'*Alien³* o *Se7en*. Curiosament, comparteixen també el nexe comú d'haver estat dirigides per dos realitzadors francesos: som una altra vegada davant un Hollywood que torna atreure els directors com ja ha passat en tres o quatre èpoques diferents?

S'ha de remarcar també *Lord of War* (*El señor de la guerra*), del poc prolífic director Andrew Niccol, una producció que parla del tràfic d'armes i les implicacions morals i familiars que li suposa aquest negoci a Yuri Orlov (Nicolas Cage), magnat gràcies a aquest negoci. També s'ha estrenat *Superman Returns*, que, tot i ser una pel·lícula molt menor de Bryan Singer, supera amb escreix les versions anteriors, fins i tot les dirigides per Richard Donner. També de Hollywood han arribat les entretingudes *The Da Vinci Code* (Ron Howard); *Cars* (John Lasseter i Joe Ranft), malgrat que pot considerar-se l'obra menys aconseguida de la productora Pixar, i *Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest* (Gore Verbinski), superior en guió a la primera part, estrenada ja fa tres anys.

De cinema asiàtic, la veritat és que tan sol ha arribat la pel·lícula de terror *Shutter*, dels realitzadors tailandesos Banjong Pisanthanakun i Parkpoom Wongpoom, amb un final corprenedor, però que en cap cas no aporta cap innovació en aquests tipus de produccions.

Quant a les aportacions europees, també la presència ha estat escassa i concentrada en dues pel·lícules de procedència alemanya: *Kebab Con-*

nection (Sinan Akkus i Anno Saul) i la deliciosa i tragicòmica *Sommer vorm Balkon* (*Verano en Berlín*), d'Andreas Dresen. La primera és una comèdia simpàtica que, amb l'excusa de parlar sobre les tribulacions d'un jove de procedència turca per dur endavant la seva passió pel cinema, presenta com a temàtica principal la superació dels enfrontaments seculars entre turcs i grecs, que continuen encara presents. La pel·lícula d'Andreas Dresen és un retrat de la forma d'afrontar l'amor cap als homes que tenen dues amigues en una ciutat allunyada dels tòpics i que el director sap fer propera a tot tipus d'espectador.

Verano en Berlín.

La joven del agua.

Respecte del cinema espanyol, una de freda i una de calenta. El primer cas és el de *La educación de las hadas*, pel·lícula fallida d'un José Luis Cuerda que desaprofita totalment un bon punt de partida. A més, l'acció se situa en una Catalunya rural en què, incomprensiblement, no se sent cap paraula en català, però bé, si encara aquesta fos l'única cosa en contra: la direcció d'actors hi manca; un guió que avança sense gens de traça; un infant que, sense que sigui justificat, és presentat com un repel·lent... Afortunadament també es va estrenar *Tu vida en 65'*, de la directora Maria Ripoll, amb guió basat en un text teatral d'Albert Espinosa: un malentès provoca que tres joves creguin que ha mort un antic company d'institut i la situació deriva cap uns camins insospitats, però mostrats amb encert per la realitzadora.

Breakfast on Pluto (Desayuno en Plutón)

La darrera pel·lícula del director Neil Jordan constitueix una visió molt interessant —i poc explotada al món del cinema (excepte, potser, *The Crying Game* (*Juego de lágrimas*) també del mateix director)— del conflicte terrorista irlandès, ja que el protagonista és un transvestit que, malgrat no mostrar-se gens interessat en qüestions polítiques, es relaciona, per motius d'amistat o sentimentals, amb gent implicada en l'IRA.

Amb un estil que recorda en positiu *Velvet Goldmine* de Todd Haynes, Neil Jordan mostra amb molt bona habilitat el paral·lelisme que s'estableix entre la vida del/de la protagonista Patrick "Kitten" Braden (una interpretació molt creïble i excel·lent de Cillian Murphy), fill bord d'un capellà catòlic i la seva criada, i les vicissituds polítiques del terrorisme irlandès dels anys seixanta i setanta. En contra, hi ha el fet que tan sols es va estrenar a una sala de Mallorca, per la qual cosa va estar poc temps en pantalla i només en versió doblada.

Si abans he esmentat *Velvet Goldmine* és pel motiu que *Breakfast on Pluto* disposa també d'una banda sonora que recull amb molta cura una selecció de la música pop d'aquell temps, un valor afegit a una pel·lícula que mereix ser visionada per aquells que es mostren interessats per un tipus de cinema, si no iconoclasta, més aviat provocador.

Lady in the Water (La joven del agua)

Pel·lícula incompresa de M. Night Shyamalan? Pels comentaris que se n'han sentit, sembla que sí. Potser gran part del públic anava a veure "una altra pel·lícula" d'aquest director, amb sorpresa final inclosa, però la veritat és que el director deixa de banda una cloenda colpidora per endinsar-se en un altre tipus de discurs, més subtil i, per tant, menys a l'abast que el que desenvolupava en obres anteriors.

Lady in the Water és l'aposta més personal de Shyamalan (així també s'entén que com a actor es reservi un paper bastant important) i bascula entre la reflexió metalingüística sobre el cinema i la vigència actual dels contes de fades. El primer punt és el més obvi, però a la vegada el desenvolupat amb poca gràcia (per exemple, la figura del crític de cinema i teatre, amb la broma massa fàcil de fer un discurs sobre els gèneres cinematogràfics just abans de ser atacat per un monstre). Ara bé, em va sorprendre gratament com tracta el segon, perquè el que fa el director és mostrar a l'espectador com es narraria un conte de fades en l'època actual i si això el faria creïble o no. D'aquesta manera, substitueix el castell per una comunitat de veïns; les herbes i estris de cuina antics, però contemporanis a les narracions antigues, per capses de cereals i mots encreuats; els guerrers per fumadors de haixix; el llac per una piscina, etc. Per tant, si Shyamalan hagués contat la mateixa història en una pel·lícula "d'època", no hauria estat tan criticada, però no és això el que volia aconseguir el director i, a parer meu, se'n surt prou bé.

La meua recomanació és que aquesta obra es vegi sense prejudicis i tampoc sense esperar una típica pel·lícula amb final sorprenent, per poder deixar-se seduir per un conte màgic en l'època del corrent elèctric i Internet.

Grizzly Man

En línia amb la pel·lícula anterior, Werner Herzog presenta un documental que, al cap i a la fi, no ho és tant i en qüestiona els límits. En principi, *Grizzly Man* és la narració dels darrers dies de vida de Timothy Treadwell, un activista a favor del óssos que, paradoxalment, va morir el 6 d'octubre del 2003 atacat per un d'aquests animals.

Herzog agafa les gravacions en vídeo que feia Timothy Treadwell dels óssos i hi intercala declaracions de persones que el coneixien, però en alguns

Grizzly Man.

moments les munta com si volgués rebatre les idees que el "protagonista" tenia i, fins i tot, hi ha dos moments en què el realitzador (que posa la veu en off al documental) deixa de banda el discurs objectiu i fa unes afirmacions que contradiuen clarament el que exposava Treadwell als enregistraments i, en aquest punt, l'espectador pot sentir-se estranyat, perquè una de les regles d'or —el narrador no ha de donar el seu punt de vista sobre allò que narra— del documental és esqueixat completament.

Què és, així, *Grizzly Man*? Un documental, un "pseudodocumental"? Herzog no en dóna la resposta, però, en tot cas, ja ha fet bé d'obrir un dubte sobre què és l'objectivitat en tot discurs literari i fílmic.

Miami Vice (Corrupción en Miami)

La darrera pel·lícula dirigida fins aleshores per Michael Mann es basa lleugerament en la sèrie televisiva homònima dels anys vuitanta i en la qual va participar com a productor i en va crear la concepció general. He dit que s'hi basa lleugerament i que no n'és la versió cinematogràfica perquè, a part dels noms dels personatges, les professions que tenen i la localització a Miami, no hi ha a penes cap altra nexa en comú, en tot cas alguns moments de la banda sonora que en recorden alguns passatges.

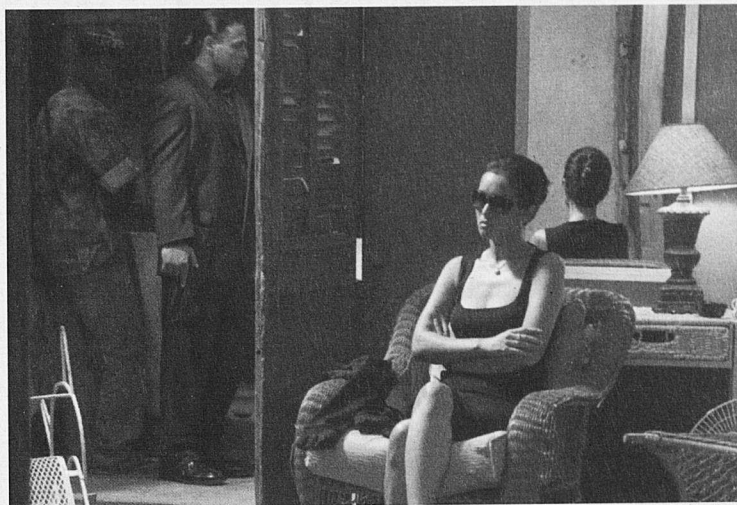
El director, per contra, continua la línia que va començar fa dos anys amb *Collateral*: realització en vídeo digital (molt més aconseguida abans que no pas ara); localitzacions nocturnes urbanes; i un ús del format panoràmic molt ben aconseguit (molt destacable sobretot en les escenes inicials que passen a la discoteca). No obstant això, s'hi ha de posar en contra una història d'amor previsible entre Sonny Crockett (Colin Farrell) i Isabella (Gong Li, en una primera aventura al cinema nord-americà que sembla que li ve gran) i una trama policíaca que vol ser confusa però que no està resolta gaire bé.

Els nostàlgics de la sèrie segurament no en sortiran satisfets i els admiradors de Michael Mann segurament se'n duran una sensació agredolça, perquè segurament hauria pogut treure més profit d'uns personatges i unes situacions que donaven més joc que l'aconseguit.

The Wind That Shakes the Barley (El viento que agita la cebada)

Una altra pel·lícula de Ken Loach, per bé i per mal, tot i que en aquest cas, el balanç és més positiu que, per exemple, el que va aconseguir amb *Land and Freedom* (*Tierra y libertad*) fa gairebé dotze anys.

The Wind... conta des de la creació de l'IRA fins al començament de la guerra civil que es va produir entre els partidaris del tractat aconseguit per Michael Collins, pel qual es donava a Irlanda un esta-

Miami Vice.

tus d'estat lliure annexionat, i els defensors de la creació d'una república sobirana i independent. Ambdues postures, amb conseqüències funestes per a les dues parts, són defensades per dos germans: Teddy (Padraic Delaney), al costat de Michael Collins, i Damien O'Donovan (Cillian Murphy), partidari de la república lliure.

Loach és expeditiu a l'hora de mostrar la repressió britànica per fer callar els independentistes, fet pel qual ha estat criticat pel sector anglès més reaccionari, però sembla que no hi afegeix res a allò que va passar fa només vuitanta anys escassos. Des del punt de vista cinematogràfic, és una de les millors pel·lícules d'un director que a altres produccions es deixa dur pel missatge i en descuida la realització, un fet negatiu que reapareix en alguns moments (l'escena del judici, la discussió entre les diferents seccions de l'IRA) en què un excés de didacticisme treu fluïdesa a la narració però que, afortunadament, no en descompensen el resultat final. ■

El viento que agita la cebada.

